

Prima pagină>Bani/Creanțe pecuniare>Insolvență/faliment

Insolvență/faliment

Luxemburg

1 Împotriva cui se poate declanșa o procedură de insolvență?

Marele Ducat al Luxemburgului are opt tipuri de proceduri de insolvență.

Trei se aplică exclusiv comercianților (persoane fizice și juridice):

Procedurile de faliment prevăzute de Codul comercial (*Code de Commerce*) vizează lichidarea activelor unui comerciant care a devenit insolvent și insolubil. Concordatul preventiv pentru prevenirea falimentului prevăzut de Legea din 14 aprilie 1886 privind concordatul preventiv pentru prevenirea falimentului (*loi du 14 avril 1886 concernant le concordat préventif de la faillite*) este o procedură deschisă, în anumite condiții, debitorilor care îndeplinesc criteriile de faliment. În cazul în care acest concordat implică renunțarea la active, scopul acestuia, la fel ca falimentul, constă în lichidarea activelor comerciantului în cauză. Totuși, acesta este diferit de faliment de vreme ce comerciantul evită efectele procedurii de faliment.

Procedurile de punere sub administrare prevăzute de Regulamentul Marelui Ducat din 24 mai 1935 privind punerea sub administrare (*arrêté grand-ducal du 24 mai 1935 instituant la gestion contrôlée*) vizează reorganizarea afacerilor comercianților care solicită acest lucru. Cu toate acestea, se poate recurge la aceste proceduri și în cazul în care comercianții doresc ca activele lor să fie lichidate în cel mai bun mod posibil.

Pe lângă aceste proceduri, dreptul luxemburghез (articolul 593 *et seq.* din Codul comercial) prevede o procedură prin care comercianții pot obține suspendarea plăților în anumite condiții.

O a patra procedură este deschisă numai pentru persoanele fizice care nu sunt comercianți: aceasta este procedura de supraîndatorare prevăzută de Legea din 8 ianuarie 2013 privind supraîndatorarea (*loi du 8 janvier 2013 sur le surendettement*), care are ca scop să permită solicitanților să își îmbunătățească situația financiară prin stabilirea unui plan de rambursare a datoriilor.

De asemenea, există proceduri de insolvență specifice notarilor, instituțiilor de credit, societăților de asigurare, precum și organismelor de plasament colectiv (deoarece acestea sunt specifice unei categorii profesionale sau unui sector de activitate, nu vor fi descrise în această fișă informativă).

2 Care sunt condițiile de deschidere a unei proceduri de insolvență?

1. Faliment

Procedurile de faliment sunt deschise de debitorul care a depus cererea de faliment, de către unul sau mai mulți creditori care solicită falimentul debitorului sau de către o instanță judecătorească.

Comercianții trebuie să declare falimentul la registrul tribunalului districtual (*tribunal d'arrondissement*) competent în materie comercială pentru domiciliul sau sediul social al comerciantului. Acest lucru trebuie efectuat în termen de o lună de la data îndeplinirii condițiilor de faliment.

În cazul în care unul sau mai mulți creditori ai debitorului hotărăsc să solicite declararea comerciantului ca falimentar, aceștia trebuie să apeleze la un executor judecătoresc care, printr-o citație, solicită comerciantului să se înfățișeze în fața tribunalului districtual competent în materie comercială în termen de opt zile (citație cu dată fixă), astfel încât să se poată lua o decizie pe fondul cererii de faliment.

De asemenea, procedurile de faliment pot fi deschise de către o instanță judecătorească pe baza informațiilor de care dispune. În acest caz, instanța judecătorească trebuie să citeze persoana falimentară, prin Grefa Curții, pentru a-și explica situația în fața instanței judecătorești, în audiență privată.

Înainte de a declara un comerciant în stare de faliment, tribunalul districtual competent în materie comercială (denumit în continuare „tribunalul comercial” – *tribunal de commerce*) trebuie să verifice dacă persoana sau societatea în cauză îndeplinește următoarele trei condiții:

statutul comerciantului: o persoană fizică care întreprinde, ca profesie obișnuită (principală sau suplimentară), acțiuni descrise prin lege ca fiind comerciale (de exemplu, acțiunile enumerate la articolul 2 din Codul comercial) sau o persoană juridică înregistrată într-una dintre formele prevăzute de legea modificată din 10 august 1915 privind societățile comerciale (*loi modifiée du 10 août 1915 concernant les sociétés commerciales*) [de ex. *société anonyme* (societate pe acțiuni), *société à responsabilité limitée* (societate cu răspundere limitată), cooperativă etc.];

încetarea plăților: înseamnă că datoriile incontestabile scadente (de exemplu, salariile, asigurarea socială etc.) nu sunt plătite, datoriile la termen sau contingente și obligațiile naturale nefiind suficiente; și

pierderea bonității: comerciantul nu mai poate obține credite de la bănci, furnizori sau creditori.

Deși refuzul sau incapacitatea de a plăti o datorie unică (indiferent de sumă) care este incontestabilă și scadentă este suficientă, în principiu, pentru a stabili starea de încetare a plăților, o simplă problemă privind fluxul de numerar nu implică starea de faliment, cu condiția ca creditul necesar pentru continuarea tranzacționării și pentru onorarea angajamentelor să poată fi obținut de către comerciant.

2. Concordat preventiv pentru prevenirea falimentului

Concordatul preventiv pentru prevenirea falimentului este rezervat „debitorilor care sunt victima unui concurs regretabil de împrejurări, dar care acționează cu bună-credință”. Aceste calități sunt evaluate de instanța judecătorească pe baza circumstanțelor cauzei.

La depunerea cererii, tribunalul comercial desemnează unul dintre judecători să examineze situația solicitantului și să întocmească un raport.

Pe baza raportului respectiv, instanța judecătorească poate conveni sau nu asupra unei perioade de grație pentru a permite comerciantului să înainteze creditorilor propuneri de concordat preventiv.

3. Administrare

Debitorii trebuie să adreseze o cerere motivată tribunalului comercial pentru districtul în care își au sediul principal sau sediul social, în cazul unei societăți.

Comercianții pot fi puși sub administrare numai în cazul în care au devenit insolubili sau nu își pot îndeplini toate angajamentele. În plus, cererea trebuie să urmărească fie reorganizarea activității debitorului, fie lichidarea activelor sale în cel mai bun mod posibil. În ultimul rând, jurisprudența impune debitorilor să acționeze cu bună-credință. În acest context, instanța judecătorească are competența de a aprecia dacă, în funcție de faptele și circumstanțele cauzei, comerciantul a acționat sau nu cu bună-credință, așa cum este necesar pentru a beneficia de această procedură.

4. Supraîndatorare

Supraîndatorarea persoanelor fizice este descrisă drept situația în care debitorul domiciliat în Marele Ducat al Luxemburgului se află, în mod evident, în incapacitatea de a-și îndeplini toate datoriile neprofesionale scadente sau care devin scadente și de a-și onora angajamentul de a garanta sau plăti în mod solidar sau individual datoria unui singur comerciant sau societăți, cu condiția să nu fi fost directorul, de fapt sau de drept, al societății respective.

Procedura colectivă de stingere a datoriilor implică trei etape, după cum urmează:

etapa de stingere convenită, care are loc în fața Comisiei de mediere în chestiuni de supraîndatorare (*Commission de médiation en matière de surendettement*);

etapa de reorganizare judiciară sub supravegherea instanței, care are loc în fața judecătorului de pace (*juge de paix*) pentru domiciliul debitorului supraîndatorat;

etapa de recuperare personală, cunoscută și sub denumirea de „faliment personal” (*faillite civile*), care are loc în fața judecătorului de pace pentru domiciliul debitorului supraîndatorat.

Trebuie remarcat faptul că etapa de recuperare personală, care este subsidiară celorlalte două etape ale procedurii colective de stingere a datoriilor, poate fi declanșată numai în cazul în care debitorul supraîndatorat se află într-o situație compromisă în mod iremediabil, care este descrisă ca fiind situația în care debitorul nu poate pune în aplicare:

măsurile prevăzute în planul de soluționare convenit sau

măsurile propuse de Comisia de mediere ca parte a soluționării convenite și

măsurile stabilite în procedurile de reorganizare judiciară sub supravegherea instanței.

De asemenea, trebuie remarcat faptul că cererile pentru procedura de soluționare convenită trebuie trimise președintelui Comisiei de mediere.

Un [formular de cerere](#) pentru procedura de soluționare convenită poate fi descărcat de la [această adresă](#).

În plus, creditorii debitorului supraîndatorat trebuie să declare creanțele la Serviciul de informare și consiliere în materie de supraîndatorare (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Un formular pentru declararea creanțelor poate fi descărcat de la [următoarea adresă](#).

3 Care sunt activele ce fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței? Care este regimul activelor dobândite de debitor după deschiderea procedurii de insolvență?

1. Faliment

Odată ce sentința declarativă de faliment este pronunțată, persoanele falimentare sunt în mod automat private de dreptul de a-și administra activele, chiar și acelea care ar putea reveni persoanei falimentare în urma sentinței declarative de faliment.

Această privare acoperă toate bunurile mobile și imobile ale persoanei falimentare. Acest mecanism are ca scop protejarea intereselor mesei credale.

În general, administratorul fiduciar merge la sediul persoanei falimentare pentru a întocmi un inventar al activelor situate acolo. În acest sens, administratorul fiduciar trebuie să facă distincția între activele care aparțin în totalitate persoanei falimentare și cele asupra cărora terții își pot exercita diferite drepturi de proprietate.

La lichidarea activelor mobile și imobile, administratorul fiduciar se asigură că orice active ale persoanei falimentare sunt vândute în interesul superior al mesei credale. Pentru a vinde activele respective, administratorul fiduciar are nevoie de autorizare din partea instanței judecătorești. Activele mobile și imobile trebuie vândute în conformitate cu Codul comercial. Încasările trebuie depuse în contul bancar deschis în numele procedurii de insolvență.

2. Supraîndatorare

Instanța judecătorească dispune evaluarea situației financiare și sociale a debitorului pentru a verifica creanțele și pentru a estima activele și pasivele.

În urma luării deciziei de a demara procedura de recuperare personală și a determinării faptului că există active de lichidat, instanța judecătorească continuă astfel cu lichidarea activelor debitorului.

Instanța judecătorească decide în privința oricărei creanțe contestate și dispune lichidarea activelor personale ale debitorului. Excepție fac numai mobilierul necesar traiului de zi cu zi și activele neprofesionale esențiale pentru întreprinderea unei activități profesionale. Activele debitorului supraîndatorat sunt lichidate în cadrul procedurii de recuperare personală în conformitate cu obiectivul prevăzut în lege și anume, îmbunătățirea situației financiare a debitorului permițându-i acestuia și familiei să ducă o viață conformă cu demnitatea umană.

Drepturile și acțiunile debitorului în legătură cu activele acestuia sunt exercitate pe durata lichidării de către un lichidator desemnat de instanța judecătorească.

Lichidatorul are la dispoziție șase luni pentru a vinde activele debitorului în mod amiabil sau pentru a organiza o vânzare forțată.

Efectele procedurilor de recuperare personală:

În cazul în care încasările provenite de pe urma lichidării activelor sunt suficiente pentru a satisface creditorii, instanța judecătorească dispune încheierea procedurilor.

În cazul în care încasările de pe urma lichidării activelor nu sunt suficiente pentru a satisface creditorii, instanța judecătorească dispune încheierea din cauza activelor insuficiente.

În cazul în care debitorul nu mai are decât mobilierul necesar traiului de zi cu zi și activele neprofesionale esențiale pentru întreprinderea unei activități profesionale, instanța judecătorească dispune încheierea din cauza activelor insuficiente.

În cazul în care activele nu au valoare de piață sau ar costa o sumă disproporționată la vânzare în raport cu valoarea de piață, instanța judecătorească dispune încheierea din cauza activelor insuficiente.

Încheierea din cauza activelor insuficiente are efectul de anulare a tuturor datoriilor neprofesionale ale debitorului.

Cu toate acestea, din anularea datoriilor neprofesionale ale debitorului se exclud următoarele:

datorii pe care un garant sau un co-debitor le-a plătit în locul debitorului;

datorii menționate la articolul 46 din Lege, adică plăți curente ale datoriilor de întreținere și sume monetare acordate victimelor unor acțiuni de violență premeditate din cauza vătămarilor corporale suferite.

Cu toate acestea, datoriile menționate la articolul 46 din Lege pot fi anulate în cazul în care creditorul în cauză și-a exprimat acordul în vederea remiterii, reprogramării sau anulării datoriilor în cauză.

4 Care sunt competențele debitorului, respectiv ale practicianului în insolvență?

1. Faliment

Odată ce sentința declarativă de faliment este pronunțată, persoanele falimentare sunt în mod automat private de dreptul de a-și administra activele, chiar și acelea care ar putea reveni persoanei falimentare.

În urma acestei sentințe declarative, administrarea activelor debitorului este încredințată unui administrator fiduciar.

În cazul în care persoana falimentară este o persoană juridică, masa bunurilor care face obiectul insolvenței constă în toate activele și pasivele societății, cu excepția drepturilor pe care partenerii le pot avea în capacitatea respectivă.

Administratorii fiduciarți sunt aleși din rândul acelor persoane care pot oferi cele mai bune garanții în termeni de capital informațional și acuratețe în gestionare.

În practică, judecătorii din cadrul tribunalelor districtuale responsabile de cauzele comerciale aleg administratori fiduciarți din lista de avocați. Cu toate acestea, în cazurile în care acest lucru este necesar în interesul persoanei falimentare, instanța judecătorească poate desemna și notari sau contabili /auditori.

La fel ca în cazul tuturor procedurilor care implică comercianți, tribunalul comercial are jurisdicție în cazurile de faliment.

Prin urmare, tribunalul comercial este cel care pronunță sentința declarativă de faliment, stabilește data de încetare a plăților, desemnează diverșii participanți (administratorul judiciar/administratorul fiduciar), stabilește data pentru declararea creanțelor și data finalizării raportului privind verificarea creanțelor și dispune încheierea procedurilor de faliment.

Administrarea activelor este încredințată unui administrator fiduciar desemnat de către instanța judecătorească, care este responsabil de lichidarea activelor debitorului și distribuirea încasărilor în rândul diverșilor creditori, în conformitate cu regulile privind creanțele preferențiale și taxele pe proprietate.

Administratorul judiciar este responsabil de supervizarea operațiunilor de faliment, gestionare și lichidare. În timpul unei audieri, acesta raportează cu privire la orice litigiu care poate surveni și dispune orice măsură urgentă necesară securizării și conservării mesei bunurilor care face obiectul insolvenței. De asemenea, acesta prezidează orice reuniune cu creditorii persoanei falimentare.

Odată ce falimentul a fost pronunțat, comercianții falimentari sunt privați de dreptul de a-și administra activele și nu mai pot efectua plăți sau tranzacții sau alte acțiuni în legătură cu activele respective.

2. Supraîndatorare

În ceea ce privește obligațiile debitorului și efectul demarării procedurii colective de stingere a datoriilor asupra activelor debitorului, trebuie de reținut faptul că debitorul se află sub rezerva obligației de bună conduită.

În timpul perioadei de bună conduită, debitorul trebuie:

să coopereze cu autoritățile și organismele implicate în procedură, convenind în privința furnizării spontane de informații referitoare la activele, venitul și datoriile acestuia, precum și orice modificare care apare în situația acestuia;

să întreprindă, în măsura posibilităților, o activitate plătită în conformitate cu expertiza acestuia;

să nu își agraveze starea de insolvență și să acționeze loial pentru a-și reduce datoriile;

să nu favorizeze un anumit creditor, cu excepția creditorilor obligației de întreținere pentru plățile curente, a proprietarilor pentru plata chiriei curente pentru locuință în vedere satisfacerii nevoilor de bază ale debitorului, a furnizorilor de bunuri și servicii esențiale pentru o viață demnă și a creditorilor plăților curente în legătură cu executarea plății de daune de către debitor ca urmare a unor acte de violență premeditate, din cauza vătămării corporale suferite;

să onoreze angajamentele luate ca parte a procedurii.

Două categorii de organisme sunt implicate în funcție de etapa în care se află procedura, **convenită sau judiciară**.

Etapa de soluționare convenită are loc în fața Comisiei de mediere. Membrii Comisiei de mediere sunt desemnați de către ministru. Aceasta are un președinte și un secretar și se întrunește cel puțin o dată pe trimestru. Pentru a fi eligibili în cadrul Comisiei de mediere, pe lângă alte documente, candidații trebuie să prezinte un cazier judiciar. Odată desemnați, membrii au obligația juridică de a informa ministrul în privința oricărei proceduri penale sau condamnări la adresa acestora pentru a putea fi înlocuiți. Membrii Comisiei de mediere primesc o diurnă în valoare de 10 euro pe ședință, iar președintele primește o diurnă în valoare de 20 euro pe ședință.

Comisia de mediere decide, mai ales, dacă să accepte sau nu cererile privind procedura și dacă creanțele declarate sunt admisibile sau nu. De asemenea, aprobă sau modifică proiectele planului de soluționare convenită care îi sunt înaintate în urma investigației întreprinse de către Serviciul de informare și consiliere privind supraîndatorarea (în continuare, „Serviciul”).

Dacă, în termen de șase luni de la consimțirea procedurii de către Comisie, planul propus nu este acceptat de către părțile interesate, Comisia întocmește un raport în care consemnează eșecul procedurii de soluționare convenită. În termen de două luni de la data la care raportul respectiv este publicat în registru, debitorul poate demara procedurile de reorganizare juridică în fața judecătorului de pace cu privire la domiciliul acestuia. Dacă debitorul nu depune această cerere în limita de timp indicată, acesta poate demara o nouă procedură colectivă de stingere a datoriilor numai după ce au trecut doi ani de la data publicării raportului în registru.

Dacă **etapa de reorganizare judiciară** este demarată, părțile vor fi convocate în fața judecătorului de pace care le poate solicita să furnizeze toate documentele sau informațiile care permit stabilirea activelor și/sau a pasivelor debitorului.

Pe baza informațiilor prezentate, instanța judecătorească întocmește un plan de reorganizare care va include măsurile care îi permit debitorului să își onoreze angajamentele.

Planul de reorganizare întocmit de către instanța judecătorească se aplică timp de cel mult șapte ani și poate înceta într-un număr limitat de cazuri (mai ales în cazul în care debitorul nu și-a îndeplinit obligațiile în conformitate cu planul de reorganizare).

3. Administrare

În cadrul procedurii de punere sub administrare, debitorii își pierd puterile decizionale în favoarea administratorilor cărora li se încredințează întocmirea unui inventar și elaborarea unui plan de reorganizare sau a unui plan de lichidare și distribuire a activelor. De asemenea, debitorilor li se interzice să acționeze într-un mod care poate contraveni prestației administratorilor desemnați în cadrul acestor proceduri.

4. Concordat preventiv

Pe durata procedurii de concordat preventiv, debitorul nu poate vinde sau ipoteca nimic și nu se poate angaja în nicio privință fără autorizația judecătorului delegat. Judecătorul delegat întocmește inventarul și analizează starea activității comerciale și, dacă este necesar, poate beneficia de asistența experților.

5 În ce condiții se poate invoca o compensare?

Diversele proceduri la care se face referire mai sus nu pun capăt creanțelor preferențiale ale creditorilor, cu excepția procedurii de concordat preventiv.

1. Concordat preventiv

Creditorii care beneficiază de pe urma taxelor pe proprietate care iau parte la vot își pierd statutul de creditori preferențiali (articolul 10 din Legea din 14 aprilie 1886).

2. Faliment

„Referitor la faliment, jurisprudența prevede faptul că, după pronunțarea sentinței declarative de faliment, nicio compensație legală hotărâtă de instanța judecătorească sau convenită nu mai este posibilă, chiar și în ceea ce privește creanțele existente în prealabil, dacă acestora le-ar lipsi, până la momentul respectiv, una din cele trei calități respectiv lichiditatea, posibilitatea de plată și caracterul amovibil. Deși sentința declarativă de faliment poate împiedica astfel orice compensație juridică, aceasta nu înseamnă că ea are un caracter absolut sau retroactiv. Sentința declarativă de faliment nu afectează **compensația juridică** în cazul în care condițiile pentru aceasta au fost îndeplinite înainte de demararea procedurilor de faliment. Curtea de Apel (*Cour d'appel*) a hotărât că „*perioada suspectă nu împiedică acest tip de compensație. Compensația juridică este posibilă în pofida încetării plăților. Nu este o acțiune a debitorului, întrucât are loc fără știrea acestuia; Articolul 445 din Codul comercial nu o acoperă.*”

În ceea ce privește **compensația hotărâtă de instanța judecătorească**, aceasta nu poate fi pronunțată după deschiderea procedurilor colective. Totuși, acest lucru poate surveni în timpul perioadei suspecte, cu condiția ca sentința relevantă să fie definitivă (nu poate face obiectul unui apel). În acest caz, compensația poate intra în vigoare numai de la data pronunțării sentinței.

În ceea ce privește **compensația convenită**, este foarte clar că aceasta nu poate surveni după deschiderea procedurilor colective. Mai mult, aceasta nu poate apărea în timpul perioadei suspecte, deoarece este privită conform articolului 445 din Codul comercial drept o metodă anormală de plată, fiind sancționată prin nulitate [1].”

Cu toate acestea, trebuie reținut faptul că Legea din 5 august 2005 privind garanțiile financiare (*loi du 5 août 2005 sur les garanties financières*) menționează anumite excepții de la regulile descrise mai sus, spre exemplu, cu privire la acordurile de compensație care pot fi încheiate între părți la data demarării procedurilor de insolvență (sau chiar după aceasta – consultați articolul 18 *et seq.* din legea din 5 august 2018 privind garanțiile financiare).

3. Administrare

În ceea ce privește administrarea, concordatul preventiv sau suspendarea plăților, compensația nu poate fi efectuată după ce debitorii își pierd libertatea de a dispune de drepturile și activele acestora.

[1] 'La compensation comme garantie d'une créance sur un débiteur en faillite', Pierre HURT, J.T., 2010, p. 30.

6 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra contractelor în curs la care debitorul este parte?

Una dintre principalele dificultăți care survin pentru administratorii fiduciarți după demararea procedurilor de faliment se referă la contractele curente încheiate înainte de declararea falimentului. Cu excepția contractelor de muncă care încetează automat la data declarării falimentului (articolul 121 din Codul muncii (*Code du travail*)), continuarea contractelor curente este acceptată în mod tradițional până când acestea sunt reziliate de către administratorul fiduciar. Administratorul fiduciar trebuie să pună în balanță interesele implicate atunci când ia o decizie cu privire la continuarea temporară sau nu a acestor contracte. Dacă există clauze în contract care duc la rezilierea acestuia în cazul în care una din părți este declarată în stare de faliment, trebuie să se ia decizia dacă administratorul fiduciar intenționează sau nu să conteste caracterul aplicabil al acestor clauze (reținând faptul că validitatea acestor clauze este discutabilă; de exemplu, aceste clauze sunt privite ca fiind nule în Belgia, în contextul închirierilor comerciale).

În orice caz, în principiu, administratorul fiduciar este exclusiv responsabil de alegerea între executarea sau rezilierea acestor contracte. Dacă este contestat de către cealaltă parte contractantă care invocă rezilierea automată a contractului din cauza falimentului, administratorul fiduciar se expune procedurilor juridice cu un rezultat incert, precum și riscului de a contracta noi costuri pentru masa bunurilor care face obiectul insolvenței [1].

[1] Surse: 'Les procédures collectives au Luxembourg', Yvette HAMILIUS și Brice HELLINCKX (autorii Capitolului 3), Editura Larcier, 2014, p. 86.

7 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra acțiunilor intentate de creditorii individuali (cu excepția proceselor aflate pe rol)?

1. Proceduri de concordat preventiv, faliment, suspendare a plății și administrare

În cadrul procedurilor de concordat preventiv, faliment, suspendare a plății și administrare se suspendă măsurile de executare împotriva comercianților și a activelor acestora. Totuși, niciun text juridic aplicabil în Marele Ducat nu împiedică luarea de măsuri de către creditorii pentru a conserva integritatea activelor debitorilor.

În cadrul tuturor acestor proceduri, debitorii nu mai au libertatea de a dispune de activele acestora. „Începând cu sentința declarativă de faliment și până la încheierea procedurilor, nu se poate intenta în mod valid niciun proces juridic exclusiv împotriva persoanei falimentare, în ceea ce privește activele care fac parte din masa bunurilor care face obiectul insolvenței” (Lux. 12 ianuarie 1935, Pas. 14, p. 27). „Creditorii chirografari și cei care au o creanță preferențială generală nu pot, în timpul falimentului, să urmărească obligarea persoanei falimentare sau chiar a administratorului fiduciar, însă pot acționa numai prin declararea creanțelor sau prin intentarea unui proces pentru recunoașterea creanțelor acestora” (Cass. 13 noiembrie 1997, Pas. 3030, p. 265).

Cu toate acestea, în anumite cazuri, acțiunile de înstrăinare pot fi întreprinse cu sprijinul persoanei delegate de către tribunalul comercial (cu privire la suspendarea plăților sau administrare).

Mai mult, sentința declarativă de faliment face ca datoriile care nu sunt scadente să devină exigibile și încetează aplicarea dobânzii.

2. Supraîndatorare

Referitor la stingerea colectivă a datoriilor, decizia Comisiei de mediere de a accepta cererea debitorului suspendă automat orice măsură de executare împotriva activelor debitorului, cu excepția măsurilor care au legătură cu obligațiile de întreținere, încetează aplicarea dobânzii și face ca datoriile care nu sunt scadente să devină exigibile.

Dacă etapa de soluționare convenită eșuează, judecătorul de pace în fața căruia se va audia etapa juridică poate suspenda orice măsură de executare în aceleași condiții precum cele indicate mai sus.

8 Ce efecte are o procedură de insolvență asupra continuării proceselor în curs de soluționare în momentul deschiderii procedurii de insolvență?

Litigiile deja în curs la demararea procedurilor de insolvență pot fi continuate în mod valid de către administratorul fiduciar care acționează în calitate respectivă. Cu toate acestea, solicitanții în astfel de cazuri trebuie să reglementeze procedurile implicând administratorul fiduciar care are puterea exclusivă de a reprezenta debitorul falimentar în mod valid.

Atunci când debitorul nu are câștig de cauză, creditorii care au intentat procedurile înainte de faliment, obțin un titlu de valoare pe care îl pot utiliza la lichidare. Totuși, acest titlu de valoare nu poate fi executat deoarece sentința declarativă de faliment duce la privarea debitorului de dreptul de administrare a oricăror active.

9 Care sunt principalele caracteristici ale participării creditorilor la procedura de insolvență?

1. Faliment

Publicarea notificării privind falimentul în unul sau mai multe ziare distribuite în Luxemburg informează creditorii cu privire la intrarea în faliment a debitorului. Astfel, aceștia trebuie să-și declare creanțele, împreună cu titlurile de valoare la registrul tribunalului districtual competent în materie comercială, în limita de timp stabilită în sentința declarativă de faliment. Grefierul înregistrează creanțele și furnizează o dovadă de primire.

Declarațiile privind creanțele trebuie semnate și trebuie să includă numele, prenumele, profesia și adresa creditorilor, precum și suma creanței, motivul creanței și orice garanții sau titluri de valoare asociate creanței. Diversele creanțe declarate sunt apoi verificate în prezența administratorului fiduciar, a debitorului falimentar și a administratorului judiciar.

În timpul acestei proceduri, dacă există litigii, creditorii pot fi convocați pentru a explica detaliile creanței și fondul acesteia sau suma exactă în cadrul unui interogatoriu în contradictoriu.

Dacă administratorul fiduciar a putut identifica activele care pot fi distribuite în rândul creditorilor, acesta îi convoacă pe cei din urmă la o ședință de prezentare a conturilor bancare în timpul căreia creditorii își pot exprima opinia cu privire la planul de distribuire.

Dacă activele sunt insuficiente, se dispune încheierea falimentului.

Dacă administratorul fiduciar nu își îndeplinește datoriile spre satisfacția creditorilor, aceștia din urmă pot trimite reclamațiile către administratorul judiciar care, după caz, poate înlocui administratorul fiduciar.

2. Administrare

În cadrul procedurilor de administrare, administratorii trebuie să ofere creditorilor detalii privind planul de reorganizare sau de lichidare a activelor.

În acest caz, creditorii pot fi invitați să facă observații. În termen de 15 zile de la informare, creditorii trebuie să comunice registrului dacă acceptă sau dacă se opun planului, care nu poate fi implementat cu excepția cazului în care mai mult de jumătate din creditorii ai căror creanțe reprezintă mai mult de jumătate din pasive acceptă acest plan.

3. Concordat preventiv

În cazul procedurii de concordat preventiv, creditorii sunt convocați la o ședință pentru a le permite să discute propunerile privind concordatul făcute de către judecătorul delegat. Prin urmare, creditorii trebuie să își declare creanțele și, de asemenea, să specifice dacă acceptă sau nu propunerile privind concordatul. Creditorii pot, mai apoi, să facă observații în timpul audierii privind aprobarea concordatului. De asemenea, aceștia pot adresa o contestație împotriva deciziei care aprobă concordatul, în cazul în care nu au fost invitați la ședința creditorilor sau dacă au votat împotriva propunerilor privind concordatul.

4. Supraîndatorare

În primă instanță, în timpul etapei de soluționare convenită, creditorii trebuie să își declare creanțele la Serviciul de informare și consiliere privind supraîndatorarea. Astfel, creditorii pot lua parte în mod activ la adoptarea de către Serviciul respectiv a unui plan de soluționare convenită. Comisia de mediere pentru supraîndatorare convoacă apoi creditorii și expune propunerile formulate în planul de soluționare convenită. Cel puțin 60 % dintre creditorii ai căror creanțe reprezintă 60% din totalul creanțelor trebuie să specifice astfel faptul că acceptă planul de soluționare convenită pentru ca acesta să fie considerat drept acceptat. Lipsa unui răspuns din partea creditorilor se consideră drept un acord.

10 În ce mod poate practicianul în insolvență să utilizeze sau să dispună de activele care fac parte din patrimoniu?

Administratorii fiduciarți în caz de faliment reprezintă atât persoana falimentară, cât și masa credală. În această dublă capacitate, aceștia nu sunt responsabili doar de administrarea activelor persoanei falimentare, ci sunt autorizați și să monitorizeze, în calitate de reclamanți sau inculpați, toate acțiunile care urmăresc conservarea activelor care trebuie utilizate ca titlu de valoare pentru creditori și, de asemenea, să recupereze sau să sporească activele respective în interesul comun al acestora din urmă (Curtea de Apel, 2 iulie 1880, Pas. 2, p. 49).

Administratorul fiduciar poate intenta orice proces cu privire la garanția comună pentru creditori, constând din activele persoanei falimentare, proces care are în vedere recuperarea, protejarea sau lichidarea activelor respective (Curtea de Apel, 25 februarie 2015, Pas. 37, p. 483).

În ceea ce privește contractele curente ulterioare sentinței declarative de faliment, administratorul fiduciar trebuie să decidă rezilierea sau nu a acestora sau dacă ar fi mai bine, în cazurile în care acestea pot pune active la dispoziție, să continue cu executarea lor pentru a acoperi ulterior pasivele persoanei falimentare.

11 Ce creanțe se înregistrează la masa bunurilor care face obiectul insolvenței debitorului și care este regimul creanțelor apărute după deschiderea procedurii de insolvență?

Toți creditorii trebuie să își declare creanțele, indiferent de natura acestora și dacă aceștia au sau nu o creanță preferențială. Cu toate acestea, excepția de la această procedură constă în creanțele ce derivă din bunuri, adică acele creanțe ce derivă ulterior și în interesul procedurilor de faliment (de exemplu, costurile administratorului fiduciar, chiria care devine scadentă după sentința declarativă de faliment etc.).

Referitor la creanțele care derivă din bunuri după demararea procedurilor de insolvență și care rezultă în urma administrării falimentului sau a continuării anumitor activități comerciale ale persoanei falimentare, acestea sunt onorate înainte ca restul activelor să fie distribuite în rândul masei credale. Creanțele care derivă din bunuri sunt astfel onorate în toate cazurile înaintea celor aparținând altor creditori.

12 Care sunt normele care reglementează înregistrarea, verificarea și admiterea creanțelor?

1. Faliment

În cadrul procedurilor de faliment, sentința declarativă de faliment va fi publicată pe diverse căi (presă, înregistrare la tribunalul comercial) pentru ca situația să fie adusă în atenția creditorilor debitorului falimentar, care se pot face apoi cunoscuți (articolul 472 din Codul comercial).

Creditorii trebuie să își declare apoi, creanțele la registrul tribunalului comercial și să depună documentele justificative (articolul 496 din Codul comercial).

Un formular care permite creditorilor să facă această declarație a creanțelor este disponibil online la [această adresă](#).

Creanțele sunt verificate de către administratorul fiduciar responsabil de lichidare și pot fi contestate de către acesta din urmă (articolul 500 din Codul comercial).

Orice creanță declarată care este contestată va fi înaintată instanței.

Cu toate acestea, dacă există contestații care, din cauza obiectului acestora, nu intră sub jurisdicția tribunalului districtual competent în materie comercială, acestea sunt înaintate tribunalului competent în vederea luării unei decizii referitoare la fondul acestora. Acestea sunt înaintate și tribunalului districtual pentru cauze comerciale în vederea pronunțării unei sentințe în conformitate cu articolul 504, privind sumele care pot fi pretinse de către creditorii în cauză în contextul discuțiilor legate de concordat (articolul 502).

2. Concordat preventiv

În cadrul procedurii de concordat preventiv, debitorul care solicită concordatul trebuie să specifice, în cerere, identitățile și adresele creditorilor, precum și sumele creanțelor acestora (articolul 3 din Legea din 14 aprilie 1886).

Creditorii sunt notificați prin scrisoare recomandată (articolul 8 din Legea din 14 aprilie 1886) prin care sunt invitați să ia parte la ședința privind concordatul. Invitația va fi publicată și în presă.

În timpul ședinței privind concordatul, creditorii își declară sumele creanțelor.

Așa cum s-a menționat mai sus, creditorii cu creanțe securizate de taxe pe proprietate care iau parte la vot, își pierd statutul de creditori preferențiali (articolul 10 din Legea din 14 aprilie 1886).

3. Suspendarea plăților

În cadrul procedurilor de suspendare a plăților, debitorul trebuie să prezinte și o listă a creditorilor, indicând numele, suma creanțelor și adresele acestora. Creditorii sunt invitați la o ședință prin scrisoare recomandată (articolul 596 din Codul comercial) și prin intermediul presei.

În timpul ședinței, aceștia trebuie să declare sumele creanțelor (articolul 597 din Codul comercial).

4. Administrare

În cadrul procedurilor de administrare, nu există nicio procedură privind declararea și acceptarea creanțelor. Debitorii trebuie să informeze tribunalul în cererea acestora cu privire la identitățile creditorilor.

Acești creditori sunt informați ulterior de către tribunal cu privire la planul de reorganizare și lichidare de active întocmit de către administratorii desemnați de către instanța judecătorească.

5. Procedura de supraîndatorare

În termen de o lună de la publicarea în registru a notificării privind stingerea datoriilor colective, creditorii debitorului supraîndatorat trebuie să își declare creanțele la Serviciul de informare și consiliere privind supraîndatorarea.

Declararea creanțelor trebuie să fie conformă cu articolele 6 și 7 din Regulamentul Marelui Ducat din 17 ianuarie 2014 care pune în aplicare Legea din 8 ianuarie 2013 privind supraîndatorarea (*règlement grand-ducal du 17 janvier 2014 portant exécution de la loi du 8 janvier 2013 concernant le surendettement*).

Un [formular de declarare](#) este pus la dispoziția creditorilor.

Comisia de mediere analizează măsura în care creanțele sunt admisibile.

13 Care sunt normele care reglementează distribuția veniturilor încasate în urma valorificării activelor? Care este ordinea de preferință a creanțelor și drepturilor creditorilor în funcție de rangul acestora?

Principiul de bază al legii privind falimentul constă în faptul că fiecare creditor trebuie să primească o cotă-parte identică, proporțională cu suma creanțelor. În primul rând sunt plătiți creditorii cu un titlu de valoare sau o creanță preferențială.

Creditorii preferențiali sunt clasificați într-o ordine juridică care face obiectul unei politici publice (proprietarii proprietăților date în chirie, creditorii ipotecari, creditorii cu titluri de valoare asupra capitalului societății și, mai ales, trezoreria publică în sensul cel mai larg).

În general, administratorul fiduciar se raportează la articolele de la 2096 la 2098, 2101 și 2102 din Codul civil (*Code civil*).

Administratorul fiduciar trebuie să verifice fiecare creanță raportându-se la lege și la jurisprudență.

Actiunile nete disponibile creditorilor chirografari trebuie distribuite în mod proporțional în conformitate cu articolul 561, primul alineat din Codul comercial. După ce administratorul fiduciar cunoaște suma taxelor stabilită de instanță, a clasificat creditorii preferențiali și cunoaște suma rămasă de distribuit în rândul creditorilor chirografari, acesta elaborează un plan de distribuire a activelor care este înaintat, în primă instanță, administratorului judiciar. În conformitate cu articolul 533 din Codul comercial, administratorul fiduciar invită toți creditorii la ședința de prezentare a conturilor bancare prin scrisoare recomandată la care atașează o copie a planului de distribuire a activelor.

Persoana falimentară trebuie să fie înștiințată oficial cu privire la ședința de către un executor judecătoresc sau prin publicarea într-un ziar din Luxemburg.

Cu excepția cazului în care prezentarea conturilor bancare de către administratorul fiduciar este contestată de către un creditor, administratorul fiduciar înaintează procesul-verbal al ședinței de prezentare, în baza unui plan de distribuire a activelor, administratorului judiciar și grefierului pentru semnare.

După prezentarea conturilor, administratorul fiduciar plătește creditorii.

14 Care sunt condițiile și efectele închiderii procedurii de insolvență (în special prin concordat)?

1. Faliment

În cazul procedurilor de faliment, după efectuarea plăților, administratorul fiduciar poate solicita încheierea procedurilor, care este urmată de decizia de încetare care, așa cum denumirea o sugerează, pune capăt procedurilor de faliment.

Conform articolului 536 din Codul comercial, persoanele falimentare care nu au fost declarate falimentare în sensul penal ca urmare a unor acte neglijente sau frauduloase, nu mai pot fi urmărite în instanță de către creditorii, cu excepția cazului în care averile acestora sporesc în termen de șapte ani de la decizia de încetare a procedurilor din cauza activelor insuficiente.

Conform articolului 586 din Codul comercial, persoanele falimentare care plătesc în totalitate toate sumele datorate ca principal, dobândă și costuri pot fi achitate adresând o cerere în acest sens Curții Supreme de Justiție (*Cour supérieure de justice*).

2. Concordatul preventiv, suspendarea plăților, administrarea

În cadrul procedurilor de concordat preventiv, suspendare a plăților și administrare, decizia instanței judecătorești care aprobă măsura relevantă pune capăt procedurilor.

Instanța judecătorească poate impune sancțiuni civile sau penale debitorului falimentar.

Dacă instanța judecătorească constată că falimentul a fost cauzat de abuzul grav și flagrant al persoanei falimentare, aceasta îi poate interzice celei din urmă să își desfășoare activitățile comerciale fie direct, fie prin intermediul altei persoane. Această interdicție se aplică și celor care dețin o funcție ce implică puteridecizionale în cadrul unei societăți.

Alte sancțiuni civile includ, în cazul falimentului societăților comerciale, posibilitatea de a extinde falimentul în rândul directorilor și posibilitatea de a intenta procese în baza articolelor 1382 și 1383 din Codul civil (răspundere juridică generală) și a articolelor 59 și 192 din Legea privind societățile comerciale (*loi sur les sociétés commerciales*).

Sancțiunile penale (faliment penal) pot fi impuse și persoanei falimentare.

În cazul concordatelor preventive, persoanele care beneficiază de pe urma acestei proceduri trebuie să își despăgubească creditorii, dacă averile acestora sporesc (articolul 25 din Legea din 14 aprilie 1886 privind concordatul preventiv pentru prevenirea falimentului).

Concordatul preventiv nu are efect asupra următoarelor datorii:

taxe și alte obligații guvernamentale;

creanțe asigurate prin drepturi preferențiale, ipotecii sau garanții suplimentare;

creanțe privind întreținerea.

15 Care sunt drepturile creditorilor după închiderea procedurii de insolvență?

Ca urmare a încheierii procedurilor de insolvență, dacă există active, creditorii primesc sumele integrale sau o parte din sumele creanțelor în conformitate cu condițiile de distribuire acceptate în decizia de încheiere.

Dacă persoanele falimentare nu au fost declarate falimentare în sensul penal ca urmare a unor acte neglijente sau frauduloase, acestea nu mai pot fi urmărite în instanță de către creditorii, cu excepția cazului în care averile acestora sporesc în termen de șapte ani de la decizia de încetare a procedurilor de faliment.

De asemenea, creditorii pot intenta un proces în baza articolelor 1382 și 1383 din Codul civil pentru a invoca răspunderea juridică generală a directorilor persoanei falimentare sau un proces în baza articolelor 50 și 192 din Legea privind societățile comerciale (răspunderea administratorilor și a directorilor în ceea ce privește executarea mandatului).

16 Cine suportă costurile și cheltuielile legate de procedura de insolvență?

Costurile cererii de intrare în faliment sunt incluse în costurile mesei bunurilor care face obiectul insolvenței.

Întrucât acestea sunt costuri care survin în interesul procedurilor de intrare în faliment, acestea sunt plătite din activele persoanei falimentare înainte ca administratorul fiduciar să distribuie restul de active diverșilor creditorii.

Legea din 29 martie 1893 privind asistența juridică și procedurile privind deficitul (*loi du 29 mars 1893 concernant l'assistance judiciaire et la procédure en débet*) stabilește, la articolele 1 și 2, diversele costuri care pot rezulta în urma formalităților impuse de procedurile de insolvență și determină ordinea în care vor fi plătite în cazurile în care activele sunt insuficiente.

Tribunalul districtual competent stabilește onorariile administratorului fiduciar conform Regulamentului Marelui Ducat din 18 iulie 2003 (*règlement grand-ducal du 18 juillet 2003*).

Administratorul fiduciar trebuie să adreseze tribunalului districtual responsabil de cauzele comerciale o declarație a costurilor și onorariilor pe baza activelor recuperate.

Articolul 536-1 din Codul comercial specifică la cel de-al doilea alineat faptul că onorariile și costurile falimentului încheiat din cauza activelor insuficiente vor fi prezentate de Administrația taxelor indirecte (*Administration de l'Enregistrement*) în condițiile menționate în Legea din 29 martie 1893 privind asistența juridică și procedurile privind deficitul.

17 Care sunt normele privind nulitatea, anularea sau inopozabilitatea actelor juridice prejudiciabile mesei credale?

1. Faliment

Sentiința declarativă de faliment poate stabili data de încetare a plăților de către persoana falimentară la o dată anterioară celei la care s-a pronunțat sentiința. Totuși, această dată nu poate precede sentiința cu mai mult de șase luni.

Pentru a proteja interesele creditorilor, perioada cuprinsă între încetarea plăților și sentința declarativă este considerată drept „**perioada suspectă**”. Anumite acțiuni întreprinse în această perioadă, în cazul în care ar fi în detrimentul drepturilor creditorilor, vor fi **nule și neavenite**. Acestea includ, mai ales: orice acțiune în legătură cu bunurile mobile și imobile pe care persoana falimentară le-a oferit gratuit sau în schimbul unei plăți, prețul vânzării fiind evident mult mai scăzut decât valoarea bunului în cauză;

toate plățile efectuate în numerar sau prin virament, vânzare, compensație sau în alt mod, pentru datorii care nu au devenit încă scadente;

toate plățile efectuate, altele decât cele în numerar sau utilizând instrumente comerciale pentru datoriile devenite scadente;

orice ipotecă sau alte drepturi de proprietate acordate de debitor pentru datoriile contractate înainte de încetarea plăților.

Cu toate acestea, pentru alte acțiuni, principiul de nulitate nu este aplicat în mod automat.

Prin urmare, anumite **plăți efectuate de către persoana falimentară** pentru datoriile ce devin scadente și oricare alte acțiuni întreprinse în schimbul plății în timpul perioadei suspecte pot fi anulate dacă se dovedește faptul că terțele părți care au primit plățile sau care au negociat cu persoana falimentară **luaseră cunoștință de încetarea plăților**.

Atunci când un creditor știe că un debitor nu își poate onora angajamentele, creditorul respectiv nu trebuie să caute să fie tratat preferențial în detrimentul masei credale generale.

Ipoteca și drepturile preferențiale care au fost dobândite în mod valid pot fi înregistrate până la data sentinței declarative de faliment. Cu toate acestea, drepturile înregistrate în termen de **10 zile înainte de data încetării plăților** sau mai târziu, pot fi declarate nule și neavenite dacă au trecut mai mult de 15 zile între data titlului de gaj și data înregistrării.

În sfârșit, orice **acțiune întreprinsă sau plată efectuată în condiții frauduloase pentru creditorii**, adică atunci când debitorul acționează astfel fiind deplin conștient de prejudiciul pe care l-ar putea cauza creditorului (adică prin reducerea masei bunurilor care face obiectul insolvenței, nerespectarea clasificării creanțelor etc.), este considerată nulă și neavenită, indiferent de data la care a avut loc.

Conceptul de perioadă suspectă nu se aplică **contractelor de garanție financiară** sau în cazurile **creanțelor viitoare transferate către un organism de securitizare**.

2. Concordat preventiv

Pe durata procedurii de obținere a concordatului preventiv, debitorii nu pot transfera, ipoteca și nu se pot angaja în nicio privință fără autorizația judecătorului delegat.

3. Administrare

De la data luării deciziei de desemnare a unui judecător delegat privind întocmirea inventarului societății, comerciantul nu poate, sub amenințarea de nulitate, transfera, stabili titluri de valoare sau ipoteci, nu poate angaja sau primi active cu capital mobil fără o autorizație în scris din partea judecătorului delegat.

De asemenea, trebuie de reținut faptul că legea privind administrarea prevede sancțiuni penale pentru comercianții care au tăinuit o parte din active, au exagerat în privința totalului pasivelor sau au implicat creditorii ai căror creanțe au fost exagerate.

4. Supraîndatorare

Judecătorul poate, unde este cazul, să numească persoane responsabile de furnizarea de asistență socială, educațională sau de gestionarea financiară pentru a asigura faptul că partea din venitul debitorului care nu este alocată pentru achitarea datoriilor este utilizată în scopurile propuse.

În scopul desfășurării activității, aceste persoane sunt autorizate să ia orice măsură concepută pentru a preveni devierea acestei părți de venit de la scopul său natural sau prejudicierea intereselor privind gospodăria debitorului.

Ultima actualizare: 29/10/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.